

Datinggeweld in Nederland

In Europa krijgt bijna de helft van de jongeren te maken met datinggeweld, en 1 op de 3 met seksueel geweld binnen een relatie[1]. We weten nog weinig over hoe dat in Nederland zit. Het Verwey-Jonker Instituut onderzoekt in opdracht van de Augeo Jongerentaskforce hoe jongeren in Nederland relaties ervaren en welke vormen van datinggeweld zij tegenkomen - online en offline.

Datinggeweld is fysiek, psychisch of seksueel geweld tijdens een relatie tussen twee personen, dat zowel online als offline kan plaatsvinden.

In deze factsheet lees je de uitkomsten van deel 1 van het onderzoek: een vragenlijst onder een groep jongeren. Hoewel de uitkomsten geen totaalbeeld van alle jongeren in Nederland zijn, geven de eerste inzichten een duidelijk signaal af dat dit onderwerp dringend aandacht nodig heeft.

Dit onderzoek bestaat uit 1) **een vragenlijst** onder jongeren over ervaringen met datinggeweld en ingrijpende jeugdervaringen en 2) **interviews en focusgroepen** met jongeren en professionals.

Wie deden mee?

140 jongeren, tussen de 14 en 17 jaar (gemiddelde 15 jaar). Verspreid over **3 scholen**, waaronder 1 mbo en 2 middelbare scholen (vmbo/havo/vwo).

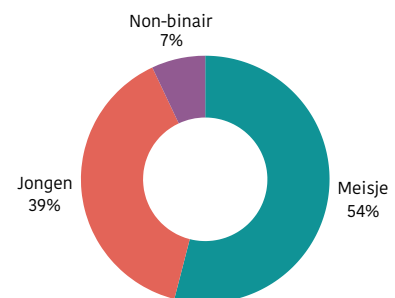
Jongeren geven hun leven een 7,5 en dit is vergelijkbaar met het landelijke gemiddelde onder jongeren tussen de 16 en 25 jaar. Ze scoorden echter lager dan het landelijk gemiddelde op psychisch welbevinden. We zien dat vooral jongeren die te maken hebben met geweldservaringen thuis vergelijkbaar scoorden met jongeren die gemeld zijn bij Veilig Thuis vanwege kindermishandeling[2].

In onze groep jongeren zitten relatief veel jongeren die geweldservaringen thuis meemaken, dit kan een verklaring zijn voor het feit dat het psychisch welbevinden gemiddeld lager is.

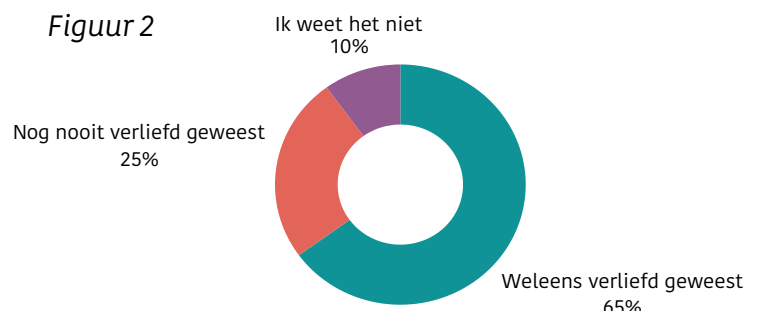
Wat vertellen jongeren over relaties?

Jongeren geven hun liefdesleven gemiddeld een **6,3**. Het merendeel is weleens verliefd geweest. Ruim de helft had ooit een relatie, wat vergelijkbaar is met andere jongeren in Nederland[3].

Figuur 1

Figuur 2

Ingrijpende jeugdervaringen

In de groep jongeren die we bevraagd hebben komen **ingrijpende jeugdervaringen** zoals geweld in de buurt, agressie door vrienden, mishandeling en verwaarlozing of pesten veel voor. Dit soort ingrijpende ervaringen zijn een **bekende risicofactor** voor datinggeweld[4].

In ons onderzoek is **'geweld thuis' breed uitgevraagd** - in lijn met de definitie van kindermishandeling. In het scholierenonderzoek is een smallere definitie gebruikt en is psychisch geweld niet meegenomen.

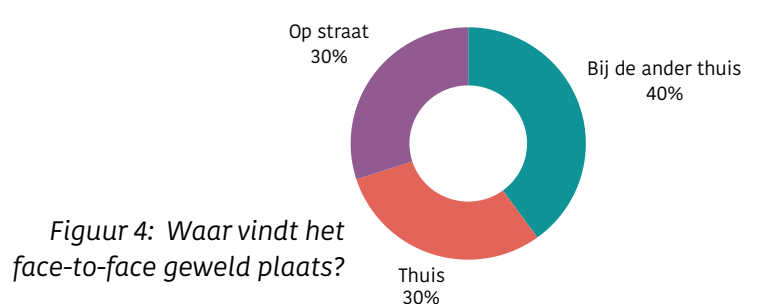
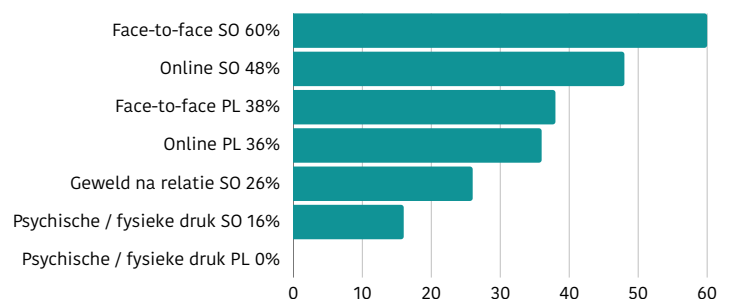
Bijna **40%** van de jongeren in ons onderzoek heeft geweld thuis meegemaakt, zoals emotionele of fysieke mishandeling of het getuige zijn van psychisch of fysiek geweld tussen ouders. Ook hebben meer jongeren in ons onderzoek te maken gehad met geweld thuis in vergelijking met het scholierenonderzoek (27%)[5].

Datinggeweld

Van de jongeren die een relatie hebben (gehad), maakte **2/3e minimaal één vorm van datinggeweld** mee in één of meer relaties. Dit is vergelijkbaar met Europees onderzoek[6]. 70% van de jongeren die geweld meemaakt, geeft aan ook zelf geweld te hebben gebruikt.

Ook na het beëindigen van de relatie kan er nog geweld plaatsvinden: 26% kreeg na het uitgaan van de relatie te maken met geweld van de ex-partner.

Figuur 3: Welke vormen van geweld maken jongeren mee als slachtoffer (SO) of pleger (PL)?

Figuur 4: Waar vindt het face-to-face geweld plaats?

Naar welke vormen van geweld vroegen we? (tijdens of na relatie)

Face-to-face

- *Psychisch*: Beledigen, uitschelden, nare dingen zeggen over uiterlijk of familie, liegen, uitlachen of met opzet negeren
- *Fysiek*: Slaan, duwen, schoppen, in wurggreep nemen en/of letsel veroorzaken

Online

- Online beledigen, gemene berichten sturen
- Controlerend gedrag; waar je bent, wie je vrienden zijn en continue berichten sturen
- (Dreigen met) het doorsturen van seksuele berichten of foto's aan anderen zonder toestemming

Psychisch/fysiek onder druk

- Druk om te zoenen, intiem te zijn of andere seksuele handelingen te verrichten.

Jongeren gaven verschillende redenen aan om fysiek of online geweld te plegen.
De meest aangegeven redenen:

Face-to face geweld	Online geweld
Gedrag van de partner	Gedrag van de partner
Boosheid	Iedereen doet het
Voor de grap	Controleren waar iemand is. Jongeren gaven aan dit normaal te vinden.
Zich gekwetst of jaloeers voelen	Jaloezie

Met wie praten jongeren als ze datinggeweld meemaken?

1 op de 3 jongeren vertelt het aan niemand, waarvan een deel omdat het “*niet ernstig genoeg*” zou zijn – terwijl ze wel aangaven dat in een relatie werd **gelogen, uitgelachen of controlerend gedrag** plaatsvond.

2/3e van de jongeren deelt hun ervaring van geweld wel met anderen. Het merendeel (**75%**) voelde zich gesteund. Anderen voelen zich niet serieus genomen of krijgen zelf de schuld. Jongeren praten vooral met vrienden, (stief-)ouders of broers/zussen. Géén van de jongeren zocht hulp via een chatfunctie van een organisatie.

Voorlichting en preventie

Bijna **60%** kreeg voorlichting op school, meestal eenmalig en vooral over seksualiteit, respect voor anderen of grenzen. Met name jongeren die geen datinggeweld meemaakten vonden de lessen te oppervlakkig of leerden geen nieuwe dingen. Jongeren die wel te maken kregen met datinggeweld vonden de lessen juist belangrijk en zouden ook vaker en betere voorlichting willen.

“**Als jongeren hun ervaringen delen, voelen zij zich meestal gesteund!**”

Bronnen

- [1] [Barter et al., 2017](#)
- [2] [Steketee et al., 2023](#)
- [3] [Rutgers & Soa Aids Nederland, 2023](#)
- [4] [Hellevik & Øverlien, 2016](#); [Dardis, et al., 2015](#); [Hébert et al., 2019](#); [Lünnemann, 2023](#)
- [5] [Schellingerhout, 2017](#)
- [6] [Korkmaz et al., 2022](#); [STIR briefing, paper 2](#)